

U s n e s e n í

Vrchní soud v Praze projednal v neveřejném zasedání konaném dne 5. listopadu 2024 stížnost obžalovaného , proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 19. 8. 2024 sp. zn. 6 T 3/2024 a rozhodl takto:

Podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. se stížnost obžalovaného zamítá.

O d ů v o d n ě n í

1. Napadeným usnesením rozhodl Krajský soud v Hradci Králové tak, že pod bodem I. podle § 72 odst. 3 tr. ř. ponechal tehdy obviněného (dnes již obžalovaného – viz ustanovení § 12 odst. 8 tr. ř. – po nařízení hlavního líčení se obviněný označuje jako obžalovaný) nadále ve vazbě z důvodů § 67 písm. a) tr. ř., pod bodem II. podle § 71a tr. ř. zamítl žádost tohoto obžalovaného o propuštění z vazby, pod bodem III. podle § 73 odst. 1 písm. a), b), c), d) tr. ř. nenahradil vazbu písemným slibem obžalovaného, slibem zárukou osoby dohledem probačního úředníka ani předběžným opatřením podle § 88b tr. ř. Pod bodem IV. podle § 73a odst. 1, 2 písm. b) tr. ř. nepřijal nabídku peněžité záruky 2.000.000,- Kč od a částky 1.700.000,- Kč nabídnuté obžalovaným.
2. Proti usnesení podal obžalovaný prostřednictvím své obhájkyne včasnou stížnost, v níž na prvním místě uvádí, že vazební důvody (v tomto případě podle § 67 písm. a) tr. ř. u něj neexistují). Nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2004 sp. zn. III. ÚS 566/03 je dle stížnosti používán zjednodušeně, bývá z něj často, a to neprávem, zjednodušeně vyvozováno, že samotná hrozba trestem minimálně osm let je samostatným vazebním důvodem. Takovýmto závěr je však bez dalšího nesprávný, hrozba vysokého trestu sama o sobě důvod vazby útekové nezakládá, je argumentováno dalšími Nálezy Ústavního soudu (I. ÚS 1694/14, II. ÚS 1959/22, I. ÚS 2876/15, I. ÚS 1694/14, I. ÚS 2665/13I. ÚS 432/01.
3. Stížnost uvádí skutečnosti, které podle ní vylučují existenci vazebního důvodu, a to ze strany obžalovaného vázanost rodinou a stabilním zázemím, obžalovaný v posledních dvaceti letech fakticky necestoval do zahraničí (prokazováno absencí razítek v cestovním pasu), je silně citově vázán na , rovněž mimopracovními povinnostmi (péče o zvířata), je osobou vyššího věku, odkázán na medikaci, je veřejně známou osobou, a má plnou schopnost přizpůsobit se nejen společenským, ale i jiným normám.
4. Stížnost též prezentuje znalecký posudek z odvětví psychiatrie a psychologie na obžalovaného s tím, že soud závěry posudku nereflektuje a svévolně konstatuje skutečnosti, které právě závěry posudku popírají. Soud nahradil závěry posudku svou laickou úvahou, že se obžalovaný bude chovat jinak, než odpovídá jeho zjištěné osobnosti.
5. Silná vazba obžalovaného na rodinu zůstala dle stížnosti nehodnocena, s tím, že soud poodhalil, že vazbu vnímá jako určitý druh trestu. Odpovídajícím způsobem se dle stížnosti soud nezabýval ani věkem a zdravotním stavem obžalovaného. Stížnost se dále zabývá důkazním materiálem, kdy podle ní z žádného důkazu nevyplývá to, co tvrdí obžaloba, tedy že by si objednal vraždu poškozeného , či k jeho usmrcení navedl obžalovaného

Je tak v závěru navrhováno, aby byl obžalovaný z vazby propuštěn při neexistenci vazebních důvodů, nebo, in eventum, aby byl propuštěn za přijetí institutů vazbu nahrazujících.

6. Jak se ze spisového materiálu zjišťuje, obžalovaný je (velice stručně řečeno) stíhán pro to, že si v přesně nezjištěné době, nejpozději v podzimních měsících roku 2022 na bližší nezjištěném místě v České republice objednal u obžalovaného usmrcení poškozeného či tohoto obžalovaného k usmrcení poškozeného navedl, a to v důsledku sporů poškozeného s dcerou obžalovaného ohledně kontaktů a péči o jejich společného syna. Právně je údajně jednání obžalovaného a posouzeno jako návod ke zvlášť závažnému zločinu vraždy podle § 24 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku k § 140 odst. 2, 3 písm. j) tr. zákoníku.
7. Vrchní soud v Praze z podnětu podané stížnosti přezkoumal podle § 147 odst. 1 tr. ř. správnost výroků napadeného usnesení i řízení, které jim předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.
8. Pokud jde o zákonné podmínky pro vazbu v tom smyslu, zda jsou dány skutečnosti, které odůvodňují podezření ze spáchání trestného činu, pro který je obžalovaný stíhán (viz § 73c tr. ř., resp. § 67 tr. ř.), pak ve spise jsou nepochybně důkazy, které zakládají dostatečné podezření k úvaze, že se trestný čin stal, a že jej mohl spáchat obžalovaný. Obžalovaný je tedy nepochybně podezřelým ze spáchání trestného činu. Vrchní soud nemíní blíže polemizovat s pohledem a názory stížnosti na důkazy ve stížnosti uvedené, neboť takové úvahy (skutkové hodnocení věci) mu v současném stádiu řízení nepřísluší. Zároveň je však třeba s ohledem na nyní citovaná zákonná ustanovení podložit důvodné podezření i důkazy, přičemž nic jiného krajský soud v napadeném usnesení nečiní. Krajský soud rozhodně nečiní kategorické závěry o vině obžalovaného, jak se též domnívá stížnost, ale vyjmenovává některé důkazy, které podezření, že se obžalovaný trestné činnosti dopustil, dokládají.
9. Některá tvrzení ve stížnosti jsou značně demagogická či vykládající některé (pro posouzení případné viny obžalovaného podstatné) skutečnosti způsobem neodpovídajícím celkovému spisovému materiálu. Pouze zcela příkladmo by mohlo jít např. o hodnocení osoby poškozeného, když důkazy hodnotící jeho osobu na jednu stranu obžalovanými (to pro posouzení vazby nyní zejména) a na druhou stranu jinými osobami, které poškozeného znaly, jsou v příkrém rozporu. Na základě těchto (a dalších, zcela obdobných skutečností) je třeba i s jistou rezervou přistupovat právě k posuzování osoby obžalovaného jako k ryze kladné osobnosti schopné přizpůsobit se nejen společenským, ale i jiným normám.
10. Vázanost rodinou a společenským zázemím je v daném případě argumentem zcela irelevantním, neposuzuje se zde bezdomovec, ale sociálně zcela ukotvený, inteligentní jedinec, takže i úvahy o případném útěku či skrývání se jsou samozřejmě jiného charakteru, než u např. tedy bezdomovce. Nepochybným faktem pro posouzení úvah o možnosti útěku či skrývání se obžalovaného je právě i otázka jeho věku ve smyslu hrozícího odsouzení, a tedy možnosti, zda ještě někdy vůbec bude na svobodě, a samozřejmě přirozená vůle ze strany obžalovaného takovou možnost mít. Způsob přemýšlení nad možností odsouzení může skutečně naprosto diametrálně změnit uvažování dotčené osoby, kdy zároveň (a zcela pochopitelně) nelze spatřit útekové tendence před zahájením trestního stíhání, protože obžalovanému muselo být jasné, že to by bylo to nejhorší (pro další posuzování), čeho by se mohl dopustit.
11. Krajskému soudu je proto třeba v těchto, resp. obdobných úvahách přisvědčit, když ani náznakem soud prvního stupně nekritizuje znalecký posudek z odvětví psychiatrie a psychologie na obžalovaného vypracovaný, když ani z jeho vyjádření: „....by se obviněný mohl

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Podubecká

chovat i jinak než dříve, byť bylo obhajobou poukazováno na něho vypracovaný znalecký posudek“ (viz konec 10. odstavce odůvodnění napadeného usnesení) nelze dovodit nesouhlas se závěry předmětného znaleckého posudku, ale úvahu o možném jednání obžalovaného za stávající procesní situaci.

12. Prokazování necestování absencí razítek v cestovním pasu obžalovaného je rovněž naprosto irelevantní při notorické znalosti toho, že při cestování do zemí Evropské unie cestovního pasu netřeba (postačuje prokázání se občanským průkazem) a tam, kde je třeba prokazovat se cestovním pasem, je velmi obvyklé, že se razítka do cestovního pasu dávat mohou, ale nemusí.
13. Citová vázanost obžalovaného na určité místo a jeho mimopracovní povinnosti rovněž nemohou být dostatečnou zárukou proti eventuálního útěku či skrývání se, zejména pro stíhání pro tak závažný zločin, který je obžalovanému kladen za vinu.
14. Pokud jde o věk a zdravotní stav obžalovaného, konstatuje vrchní soud, že obžalovaný není nemohoucím starcem, a po seznámení se se zdravotními zprávami ohledně obžalovaného (naposledy zpráva ze dne 13. 10. 2024) vrchní soud konstatuje, že obžalovaný trpí v zásadě neduhy zcela obvyklými pro jeho věkovou a sociální kategorii (zejména vysoký krevní tlak, cholesterol, obezita), běžně léčenými. Doporučená vyšetření (ani v civilním zařízení ani ve vězeňském zařízení) podstoupit nechce, na závažné zdravotní potíže si nestěžuje. Z pohledu zdravotního je tak evidentně vazby schopen.
15. Úvahy a výtky o vadném použití či vadných argumentech stran Nálezu Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 566/03 jsou nedůvodné. Faktem je totiž to, že obžalovaný je stíhán pro zvlášť závažný zločin, který je ohrožen trestem odnětí svobody v rozpětí od 15 do 20 let (či výjimečným trestem odnětí svobody, nicméně jeho potencionální uložení lze v tomto konkrétním případě zcela jistě vyloučit), trestní stíhání stále trvá, byla podána obžaloba a nařízeno hlavní líčení. To jsou zcela nezvratná a konkrétní fakta. Ve spise jsou důkazy hovořící v neprospěch obžalovaného, i důkazy hovořící v jeho prospěch. Jak však již vrchní soud shora uvedl, důvodné podezření, že se obžalovaný trestné činnosti dopustil, je jednoznačné a vazební důvod pro současné stádium řízení je dán.
16. Pokud tedy na podporu existence tzv. útekové vazby ve smyslu § 67 písm. a) tr. ř. používá krajský soud i Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 566/03, pak mu nelze ničeho vytknout. Citovaný nález se zabývá mimo jiné (a zejména) interpretačním pravidlem pro pojem „vysoký trest“, tedy o jakou výši potencionálního trestu se má jednat. Určuje tuto hranici na 8 roků, která **sama o sobě** zakládá důvodnou obavu, že se obviněný bude vyhýbat trestnímu stíhání tím, že uprchne nebo se bude skrývat (stížnost se ve svých argumentech o obsahu citovaného Nálezu **mýlí**).
17. Takovéto prohlášení má však svá interpretační pravidla, a to ve smyslu konkretizace a individualizace trestněprávní kvalifikace skutku ve vztahu k obviněnému, a to na základě konkrétních skutečností, opodstatňujících důvodnost trestního stíhání. Tolik v zásadě citace uvedeného Nálezu. Některé důkazy však důvodnost trestního stíhání obžalovaného potvrzují, jak se o tom též zmiňuje soud prvního stupně.
18. Vrchní soud je tedy toho názoru, že vazební důvod podle § 67 písm. a) tr. ř. je u obžalovaného v současném stádium a stavu řízení jednoznačně dán, vzhledem k závažnosti údajné trestné činnosti a faktické nedostatečné znalosti osob, které se za obžalovaného přimlouvají, nelze vazbu nahradit ani jinými instituty (zejména nikoli zárukou osob).

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Podubecká

19. Zároveň považuje vrchní soud za nutné uvést, že při rozhodování o vazbě je situace diametrálně odlišná od vyslovení viny v odsuzujícím rozsudku. Zatímco při vyslovení viny musí mít soud jistotu o vině, v případě vazby žádná jistota o jednání osob obviněných a o tom, že spáchali trestnou činnost, požadována není a ani být nemůže (viz princip presumpce nevinu). Vyžaduje se „pouze“ důvodné podezření, a to i stran důvodů vazby, nikoli „pouze“ viny. Taková situace je v daném případě splněna, to vše při uvědomění si skutečnosti, že obžalovaný je stíhán pro zvlášť závažný zločin, na který stanoví zákon vysokou trestní sazbu, která může být sama o sobě důvodem k existenci vazebního důvodu podle § 67 písm. a) tr. ř. (viz právě Nález Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 566/03).
20. V závislosti na dalším faktickém průběhu řízení nelze vyloučit, že by mohlo být o vazbě obžalovaného rozhodováno dále jinak, ovšem pokud by řízení ještě pokračovalo, pak by to v žádném případě nesmělo narušit jeho průběh (např. přítomnost obžalovaného u hlavního líčení by již nebyla nezbytná jak po procesní stránce, tak po stránce zjišťování skutkového stavu, a obžalovaný by samozřejmě musel požádat, aby hlavní líčení dále probíhalo v jeho nepřítomnosti, přičemž soud by musel zvažovat správnost takového postupu). Pokud by k takové situaci došlo, bylo by možné uvažovat o propuštění z vazby za současného přijetí peněžitě záruky, ovšem v odpovídající výši. Totéž však nyní pouze teoretické úvahy stížnostního soudu, aniž by dával krajskému soudu jakékoli pokyny. Řízení má nyní zcela v rukou soud prvního stupně.
21. Aktuální stížnost obžalovaného je však nedůvodná, a jako taková byla podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř. zamítnuta.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není řádný opravný prostředek přípustný.

Praha 5. listopadu 2024

Předseda senátu:
JUDr. Michal Hodoušek, v.r.

Ivana
Podubec
ká

Digitálně podepsal
Ivana Podubecká
Datum: 2024.11.12
13:22:33 +01'00'

Shodu s prvopisem potvrzuje Ivana Podubecká

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 5. 11. 2024 a je vykonatelné dnem 5.11.2024.
Připojení doložky Kašparová Věra dne 15. 11. 2024.

Věra
Kašparová
Digitálně
podepsal Věra
Kašparová
Datum:
2024.11.15
13:55:32 +01'00'